

Μεταμόρφωσις του Σωτήρος

[Άρθρα - Απόψεις](#)

07/08/2011

Κατά την έκτην του Αυγούστου μηνός* την ανάμνησιν της θείας Μεταμορφώσεως του Κυρίου και Θεού και Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού η Αγία του Θεού Εκκλησία περιχαρώς εορτάζει.

Η δε αιτία της εορτής ταύτης είναι η εφεξής. Ο Δεσπότης ημών Χριστός πολλαίς φοράς προείπεν εις τους Αγίους του μαθητάς διά τους κινδύνους και πάθη και θάνατον, οπού αυτός έμελλε να λάβη. Ομοίως και διά τας σφαγάς και τον θάνατον των μαθητών του. Επειδή δε οι μεν κίνδυνοι και τα δεινά ήτον πρόχειρα και εν τη παρούση ζωή, τα δε αγαθά, οπού έμελλον να λάβουν, ήτον μετά ταύτα και ελπιζόμενα, τούτου χάριν ηθέλησεν ο Κύριος να πληροφορήση τους μαθητάς του και με τους ίδιους των οφθαλμούς, τις, και ποταπή είναι η δόξα εκείνη, με την οποίαν μέλλει να έλθη εν τη κοινή αναστάσει, την οποίαν έχουν και αυτοί να απολαύσουν. Όταν αναβιβάζει αυτούς επάνω εις όρος υψηλόν κατ' ιδίαν, και μετεμορφώθη έμπροσθεν αυτών, και έλαμψε το πρόσωπον αυτού ως ο ήλιος, τα δε ιμάτια αυτού έγιναν άσπρα ωςάν το φως. Εφάνη δε εις αυτούς ο Μωυσής και Ηλίας, συνομιλούντες με τον Χριστόν. Επήρε δε τρεις μόνους Αποστόλους, ως προκρίτους και υπερέχοντας. Ο μεν γαρ Πέτρος προκρίθη, επειδή ηγάπα πολλά τον Χριστόν. Ο δε Ιωάννης, επειδή ηγαπάτο από τον Χριστόν. Ο δε Ιάκωβος, επειδή εδύνετο να πίνη το ποτήριον του θανάτου, το οποίον και ο Κύριος έπιεν. Έφερε δε εις το μέσον τους τον Μωυσήν και τον Ηλίαν, διά να διορθώση τας σφαλεράς υποψίας, οπού είχαν οι πολλοί περί αυτού. Καθότι, άλλοι μεν έλεγον τον Κύριον, πως είναι ο Ηλίας. Άλλοι δε, πως είναι ο Ιερεμίας. Διά τούτο λοιπόν επαράστησεν εις το Θαβώρ τους πρώτους και κορυφαίους Προφήτας, διά να γνωρίσουν οι μαθηταί, και διά των μαθητών όλοι οι άνθρωποι, πόση διαφορά είναι αναμεταξύ του Χριστού, και των Προφητών. Ο μεν γαρ Χριστός είναι Δεσπότης. Οι δε Προφήται είναι δούλοι. Και ίνα μάθουν ότι ο Κύριος έχει την εξουσίαν του θανάτου και της ζωής. Διά τούτο, από μεν τους αποθαμένους έφερε τον Μωυσήν. Από δε τους ζωντανούς έφερε τον Ηλίαν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Επειδή ο λόγος εδώ είναι περί της Μεταμορφώσεως, σημειούμεν χάριν των φιλολόγων, περί του πότε εγένετο η εορτή αύτη. Και λέγομεν, ότι κατά τον Καισαρείας Ευσέβιον (παρά Κορεσσίω) και τους περισσότερους διδασκάλους της Εκκλησίας, η Μεταμόρφωσις έγινε προ του Πάθους τεσσαράκοντα ημέρας, συμμαρτυρούντος τούτο και του πεζογράφου Δαμασκηνού εν τω εις την Μεταμόρφωσιν λόγω, ήτοι αύτη έγινε κατά τον Φεβρουάριον μήνα, και ουχί κατά τον Αύγουστον, ως νυν εορτάζεται. Ότι δε η τοιαύτη δόξα και γνώμη, είναι η μάλλον πιθανωτέρα και κοινοτέρα της του Χριστού Εκκλησίας, βεβαιούται από τα ακόλουθα.

Α'. Διατί ο Ευαγγελιστής Ματθαίος ο αυτόπτης και αυτήκοος μαθητής και Απόστολος του Κυρίου λέγει, ότι ο Κύριος προ του ακόμη να μεταμορφωθή, έλεγε προς τους μαθητάς του ταύτα: "Από τότε ήρξατο ο Ιησούς δεικνύειν τοις μαθηταίς αυτού ότι δει αυτόν απελθείν εις Ιεροσόλυμα και πολλά παθείν από των πρεσβυτέρων και αρχιερέων, και γραμματέων, και αποκτανθήναι, και τη τρίτη ημέρα αναστήναι" (Ματθ. ις', 21). Από τα λόγια ταύτα συνάγεται, ότι κοντά εις το Πάθος η Μεταμόρφωσις εγένετο.

Β'. Διατί κατά την σειράν και τάξιν των κεφαλαίων του Ευαγγελιστού Ματθαίου, εγγύς του Πάθους έγινεν η Μεταμόρφωσις. Επειδή διηγούμενος ο ανωτέρω Ματθαίος την θείαν Μεταμόρφωσιν εν κεφαλαίω ιζ', μετά τρία μόνα κεφάλαια, ευθύς αναφέρει τα Βαΐα εν κεφαλαίω δηλαδή κα'.

Γ'. Διατί και ο περιώνυμος διδάσκαλος Ιωσήφ ο Βρυέννιος εν τω έαρι λέγει ότι έγινεν η Μεταμόρφωσις (σελ. 18 του γ' τόμου) εγγύς δηλαδή του Πάθους, του γενομένου εν τη εαρινή ισημερία κατά την κγ' του Μαρτίου.

Κατά τον Φεβρουάριον λοιπόν εγένετο η Μεταμόρφωσις, μετετέθη δε αύτη και εορτάζεται κατά τον Αύγουστον μήνα.

Α'. Διατί η Μεταμόρφωσις, επειδή έγινεν, ως είπομεν, προ τεσσαράκοντα ημερών του Πάθους, διά τούτο συνέβαινε να πίπτη μέσα εις την μεγάλην Τεσσαρακοστήν. Και ακολούθως ως εορτή δηλωτική του μέλλοντος αιώνος, ήτον χρεία να εορτάζεται οκτώ ημέρας κατά σειράν. Τούτο δε ήτον ανάρμοστον να γίνεται εν τω καιρώ της νηστείας της αγίας Τεσσαρακοστής, πενθικής ούσης, και του κακωτικού τούτου βίου δηλωτικής.

Β'. Μετετέθη εις τον Αύγουστον, και όχι εις άλλον μήνα, διά την αιτίαν ταύτην. Και βλέπε σοφίαν και σύνεσιν των τα θεία καλώς διαταξαμένων θείων Πατέρων. Επειδή, ως είπομεν, η Μεταμόρφωσις έγινε προ τεσσαράκοντα ημερών του Πάθους και του Σταυρού, η δε Ύψωσις του τιμίου Σταυρού εορτάζεται κατά την ιδ' του Σεπτεμβρίου, και επέχει τα δίκαια του Σταυρού και του Πάθους του Κυρίου, διά τούτο οι θείοι Πατέρες, μετρήσαντες προ της ημέρας ταύτης τεσσαράκοντα ημέρας, εδιάταξαν να εορτάζεται η θεία Μεταμόρφωσις κατά την στ' του Αυγούστου. Από της στ' γαρ του Αυγούστου έως της ιδ' του Σεπτεμβρίου τεσσαράκοντα ολόκληραι ημέραι συμποσούνται, και ούτε παράνω, ούτε παρακάτω.

Εδιώρισαν δε οι αυτοί θείοι Πατέρες να ψάλλωνται εν τη εορτή της Μεταμορφώσεως και καταβασίαι, ουχί οι της ιδίας εορτής ειρμοί, καθώς είναι σύνηθες να γίνεται εις τας λοιπάς Δεσποτικές εορτάς, ωσάν εις την Χριστού Γέννησιν, και Υπαπαντήν, και την των Θεοφανείων. Το να ψάλλωνται δηλαδή καταβασίαι οι ειρμοί των αυτών εορτών. Αλλά εδιώρισαν να ψάλλωνται εν αυτή καταβασίαι οι ειρμοί της Ύψωσεως του Σταυρού, διά να δείξουν την αναφοράν και σχέσιν οπού η Μεταμόρφωσις έχει με το Πάθος, και η στ' του Αυγούστου με την ιδ' του Σεπτεμβρίου, ήτοι με την Ύψωσιν του Σταυρού. Όθεν και το πρώτον τροπάριον της Μεταμορφώσεως ευθύς προοιμιάζει και αναφέρει τον Σταυρόν ουτως λέγον· “Προ του Σταυρού σου Κύριε”. Ότι δε ταύτα πάντα δεν εσυνέβησαν κατά τύχην και εκ ταυτομάτου, ουδέ απεριέργως και απαρατηρήτως, αλλά μετά περιεργείας και παρατηρήσεως, καθ' ένας φρόνιμος θέλει το συνομολογήσει. Τις γαρ δύναται να ειπή ότι κατά τύχην ευρέθησαν τεσσαράκοντα ημέραι από της στ' του Αυγούστου, καθ' ην η Μεταμόρφωσις εορτάζεται, μέχρι της ιδ' του Σεπτεμβρίου, καθ' ην η Ύψωσις του Σταυρού εορτάζεται, και ούτε παράνω, ούτε παρακάτω; Βέβαια ουδείς.

Απόσπασμα από το βιβλίο Αγίου Νικοδήμου Αγιορείτου “Συναξαριστής των δώδεκα μηνών του ενιαυτού”, τόμος Γ', εκδόσεις Δόμος